

Täysistunto

Tiistai 26.10.2021 klo 13.59—18.38

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden Alankomaiden kanssa Aruban osalta tuloverotuksesta tehtyjen sopimusten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 184/2021 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässäkin enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.20 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan ensiksi haluan pahoitella väärää edustajan nimeä, jonka äsken lausuin: Edustaja perussuomalaisista, pahoittelut siitä, mutta toivottavasti puheenvuoroonne vastasin ja viittasin kuitenkin oikein, vaikka nimi meni väärin. Pahoittelut siitä.

Hallituksen esitys 184 on nyt verolaeista seuraavaksi käsittelyssä. Tässä esityksessä eduskunnalle laiksi eräiden Alankomaiden kanssa Aruban osalta tuloverotuksesta tehtyjen sopimusten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain muuttamisesta päätetään niin sanotun rajatun verosopimuksen soveltaminen tämän vuoden lopussa. Samalla laista kumottaisiin väliytteisölain soveltamisen estävä pykälä. Rajattu verosopimus on määräaikainen, mutta voimaansaattamislakiin ei otettu määräyksiä soveltamisen määräaikaisuudesta. Ilman tätä esitystä on syntymässä tilanne, jossa sopimuksen soveltamisaika päättyy mutta voimaansaattamislaki on edelleen sovellettavana. Tämä astuisi voimaan ensi vuoden alusta. Tietojenvaihtosopimuksen voimassaolo ja soveltaminen jatkuvat normaalisti.

Arvoisa puhemies! Tuo seuraava hallituksen esitys liittyy hyvin kiinteästi tähän samaan teemaan, mutta toivotte ilmeisesti kuitenkin, että esittelen nämä erikseen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: No, tällainen toivomus meillä nyt on. — Käydään tässä välissä keskustelu. Edustaja Marttinen.

15.21 **Matias Marttinen kok:** Herra puhemies! Tämä esitys liittyy yhtenä kokonaisuutena tähän kansainväliseen verovälttelyn ehkäisemiseen ja niihin toimenpiteisiin, missä Suomi on ollut osaltaan myös mukana.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 124/2021 vp

Herra puhemies! Haluan todeta sen, että edellisen hallituksen aikana tämä kansainvälinen verotietojen vaihto tai finanssitilitietojen vaihto, jossa Suomi on ollut hyvin voimakkaasti mukana, laajeni merkittävästi. Itse asiassa tänä päivänä Suomi saa jo erittäin laajasti kansainvälisesti tietoa siitä, miten esimerkiksi Suomen kansalaiset saavat palkkatuloa tai muuta tuloa kansainvälisesti eri maissa. Tätä kautta sitten voidaan lähteä myös selvittämään sitä, onko kaikilta osin verot maksettu siten kuin niiden pitää olla.

Pidän, herra puhemies, myös hyvänä, että nyt näiden muutosten myötä, jotka koskevat tätä hallituksen esitystä ja sitten seuraavana olevaa hallituksen esitystä, myös väliyhteisölain soveltaminen tulee mahdolliseksi, ja se taas osaltaan ehkäisee jatkossa hyvin tätä verotuksen välttelyä.

Nyt oikeastaan, herra puhemies, kun tässä kuitenkin puhutaan laajemmin tästä veronkierron ehkäisemisestä, pyytäisin ministeriä tiivistämään, mitä toimenpiteitä teidän hallituksenne aikana ja teidän toimestanne on tämän verovälttelyn ehkäisemiseksi tehty. Me tiedämme sen, että tämä finanssitilitietojen vaihto tuli edellisen hallituksen aikana voimaan, ja se on edelleen nyt laajentunut, ja se on ollut ehkä keskeisin keino, jolla tätä kansainvälistä yhteistyötä on voitu tiivistää. Mitä toimenpiteitä siis nimenomaan tässä kansainvälisessä veronkierron ehkäisyssä teidän hallituksenne on laittanut ja teidän toimestanne on laitettu toimeen? Toki pidän myös tätä esitystä nyt yhtenä pienenä osoituksena siitä, että tätä yhteistyötä tiivistetään, mutta pyydän teitä kuitenkin vielä kertaamaan tälle suuralle salille niitä toimenpiteitä, mitä nyt nimenomaan kansainvälisen verotuksen osalta, kun puhutaan veronkierron ehkäisystä, teidän hallituksenne on viemässä eteenpäin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Zyskowicz.

15.24 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa herra puhemies! Kuten viimeksi niin sanotut Pandoran paperit ja myös eräät julkisuudessa olleet veropetosoikeudenkäynnit ovat meille osoittaneet, niin harmaa talous, veronkierto, jatkuu ja sillä aiheutetaan huomattavaa haittaa yhteiskunnille menetettyinä verotuloina. Sen vuoksi kaikki se työ, mitä hallitus tekee harmaan talouden torjunnan vahvistamiseksi ja torjunnan toteuttamiseksi nykyistä paremmin, on mielestäni kiitosta ansaitsevaa. Tietovaihdot eri maiden välillä siellä olevista ulkomaiden kansalaisten tuloista ja talletuksista ovat tärkeä osa harmaan talouden torjuntaa.

Edustaja Marttinen kysyi konkreettisia toimia, mitä nykyinen hallitus on tehnyt harmaan talouden torjumisen edistämiseksi. Ainakin hallitusohjelmassa on tästä tiukat maininnat, ja huomasin, että hallitus on myös viime vuonna hyväksynyt tällaisen jatkon harmaan talouden torjuntaohjelmalle. Uskon, että hallitus parhaansa tekee.

Minua kiinnostaa nyt kuulla, sikäli kun valtiovarainministerillä on antaa vastaus, siitä, minkälaisia verotuottojen kasvuja on voitu laskea ja arvioitu harmaan talouden tehostetusta torjunnasta saatavan. Nimittäin en voi olla muistelematta sitä, että aina kukin oppositiossa oleva puolue, kun se pyrkii tasapainottamaan omaa vaihtoehtobudjettiaan, laittaa jonkin verran lisää rahaa harmaan talouden torjuntaan ja tällä lisäpanostuksella saadaan huomattavia veronlisäyksiä. Minulla on semmoinen mielikuva, että nykyisistäkin hallituspuolueista, taitaa olla vieläpä suurimmista hallituspuolueista, esitettiin jossain vaiheessa semmoisia ohjelmia, että laitetaan 20 miljoonaa harmaan talouden torjuntaan ja sillä saadaan 300 miljoonaa. Toivotaan näin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 124/2021 vp

Toivotaan myös, että kokoomus nyt, kun se tulee esittelemään oman vaihtoehtobudjettinsa tässä lähiviikkoina, ei aseta mitään epärealistisia tulolaskelmia harmaan talouden torjunnan tuottojen varaan.

Arvoisa ministeri, ihan konkreettinen kysymys: oletteko pystyneet valtiovarainministeriössä arvioimaan, että kun harmaan talouden torjuntaa on vahvistettu sekä globaalilla ja eurooppalaisella että kansallisella tasolla, minkälaisia verotuottojen lisäyksiä tästä on seurannut? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Viitanen ja sen jälkeen ministeri Saarikko.

15.27 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Haluan nyt käyttää tässä myös puheenvuoron, vaikka tarkoitus ei ollut tässä kyseisessä asiassa välttämättä. Me käsittelemme myös tämän verojaostossa asianmukaisesti. Juuri tänään olemme sopineet, että kyllä me tässäkin laajasti kirjallisia lausuntoja pyydämme sitten, vaikka varmasti asia lienee kohtuullisen selvä. [Ben Zyskiewicz: Ette lähde Caymansaarille niin kuin edustaja Sasin aikana?] — Ei. Jos edustaja Sasi on siellä Caymansaarilla käynyt, niin me emme nyt hänestä ota mallia. Ehkä sitten Tammelantorilla voimme edustaja Sasin kanssa keskustella näistä lisää siellä Tampereen puitteissa, mutta tämä ei ole suinkaan tarkoitus. Mutta se on tarkoitus kyllä, että voimme kaikin puolin estää sitä, ettei näitä voittoja siirrettäisi näihin veroparatiiseihin. — Ja kaikenlainen tällainen verovälttely ja aggressiivinen verosuunnittelu, joka sinänsä on laillista mutta kuitenkin ei-toivottavaa verotuottojen osalta, kyllä ovat mielestäni aika paljon kuitenkin työlistalla.

Meillähan tulee tässä esityslistalla kohta esitys tästä siirtohintamenettelystä, siitä pykälästä, jolla pystytään sitten ehkäisemään tätä kautta verosuunnittelua, ja on sovittu myös muista toimista. Osahan meillä eduskunnassa on käynytkin jo, on ollut näitä niin sanottuja Lex Harakka -lakeja, mitkä ovat sitten estäneet sitä, ettemme pysty samassa määrin vaikka näitä pöytälaatikkofirmoja perustamaan vaikka sinne Viroon, ja aika paljon on ollut tällaista kyllä, ja ne ovat mielestäni olleet hyviä, kannatettavia. Aina kun hallitus on tehnyt näitä esityksiä, joilla sitten laajennetaan tai vahvistetaan veropohjaa ja näitä porsaanreikiä tuki-taan, niin olen usein niistä kannustavia puheenvuoroja käyttänyt ja varsin usein olen huomannut, että niistä tulee myös paljon kritiikkiä, että nyt taas tulee verotusta ja uusia veroja, vaikka kyse ei suinkaan ole siitä, että tavallinen palkansaaja, tavallinen eläkkeensaaja maksaisi enemmän, päinvastoin: jotta ei joutuisi maksamaan, niin sen vuoksi on hyvin tärkeää näitä veropohjia laajentaa ja estää nimenomaan tällamoista verovälttelyä, aggressiivista verosuunnittelua ja myöskin ehkäistä niitä mahdollisuuksia ihan selkeään veronkiertoon, joka sitten on tosi iso kysymys. Eli kyllä täällä tärkeistä asioista nyt puhe on.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Otetaan vielä edustaja Zyskiewicz ja sen jälkeen Saarikko, vaikka äsken jo lupasin.

15.29 Ben Zyskiewicz kok: Arvoisa herra puhemies! Ihan lyhyesti ja järjestyksen vuoksi: siellä Caymansaarilla siis kävi eduskunnan verojaosto silloisen puheenjohtajansa Kimmo Sasin johdolla. Voi olla, että silloinen kansanedustaja Sasi siellä kävi muutoinkin, mutta ainakin verojaoston matka sinne tehtiin, koska oli tarkoitus perehtyä näihin veroparatiiseihin. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 124/2021 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

15.30 Valtiovarainministeri Annika Saarikko: Arvoisa puhemies! Päästiin Alankomaista Caymansaarille tässä keskustelussa, mutta todella tärkeää pohdintaa, hyvät kollegat, ensinnäkin Suomen roolista kansainvälisessä yhteistyössä, maiden välisistä sopimuksista, mikä tässä nyt oli varsinainen asiakohta, mutta kaikkineen verosuunnittelun, aggressiivisen verovälttelyn, sellaista tarkoituksiperää olevan verosuunnittelun kitkemisestä.

Pohdin moniakin esittämiänne kysymyksiä.

Ensinnäkin edustaja Zyskoviczille: Teillä on upea, pitkä parlamentaarinen ura, ja te olette todella nähnyt, että poliitikkojen mielestä puolueesta riippumatta me ajattelemme niin, että harmaa talous on vitsaus, joka pitää pystyä kitkemään, ja niin tämäkin hallitus ajattelee. Kukin vuorollaan ajattelee, ja varmasti se meitä yhdistää, että silloin kun veroja on säädetty, niitä on tarkoitus maksaa lakien mukaisesti, ja pyritään valmistelemaan verolainsäädäntö niin, että sen tarkoituksena ei ole pikemminkään tarjota porsaanreikiä, vaan tavoitteena on paremminkin veropohja, joka on sillä tavalla selvä ja selkeä ja ennustettava, että sitä voidaan myös helpommin noudattaa ja motivaatio maksamiseen säilyy. Tämä hallitus ei ole laskenut verotuottoja harmaan talouden varaan vastaavalla arviosummalla, mitä käytitte esimerkkinä, mutta veropohjan tiivistämisestä kyllä on esitetty selkeästi arvioita, siitä, miten paljon verotuotot sen myötä kasvavat.

Ja mitä tulee sitten tähän edustaja Marttisen hyvään ja oikeutettuun kysymykseen, mitä ollaan tehty tällä vaalikaudella, kyllä minä nostaisin tärkeimpänä esiin valtiovarainministeriön virkakunnan ja Verohallinnon kansainvälisen työn. On annettava kunnia sinne, mihin se kuuluu. Suomalainen virkakunta on tehnyt tiivistä yhteistyötä kv-kentällä, esimerkkinä, miten minä sanoisin, veropohjan kaikki ne muutokset vaikkapa väliyhteisölainsäädännön soveltamisalassa. Toinen vastaava iso vuosien ponnistus, jossa Suomi on ollut mukana, on tietenkin tämä OECD-sopimus, joka vastikään hyväksyttiin, jolla on valtavan isoja muutoksia yritysten verotukseen, ja iso muutos siinä on minimiveron taso. Ja ehkä nostan yksittäisenä esimerkkinä vielä esiin tämän taloudellisen työnantajan sääntelyn, joka oli syksyllä lausunnoilla ja joka annettaneen ensi vuoden puolella, joka liittyy myös verolainsäädännön muutoksiin ja sitä kautta verovälttelyn vähentämiseen ja sen pois kitkemiseen.

Kaikkineen minusta vastaus siihen, mitä Suomi on tehnyt: kyllä tämä historiallisen iso ratkaisu OECD-tasolla, jonka Suomi osaltaan hyväksyi, on varmasti kaikkein merkittävin toimi tämän vaalikauden aikana, ja sitten toisaalta se kansainvälisen tason yhteistyö näillä kyseisillä maasopimuksilla mutta ennen kaikkea virkatasolla verohallintojen välillä on se, jolla näitä epäkohtia pystytään parhaiten kitkemään.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.